

La Via Verda de la Val de Zafán (Baix Ebre)

Maqueta i disseny: FRANK 180 - 977 489 880 info@frank180.com -- Fotografia portada: M. Cívola.

Consell Comarcal
del Baix Ebre

CATALUNYA TURISME

EbreBiosfera
Terres de l'Ebre

Terres de l'Ebre
On t'obren els dorsals

Carrer Barcelona, 152 • Tel. 977 445 308 • turisme@baixebre.cat - 43500 TORTOSA • www.baixebre.cat

El Baix Ebre

mosaic
de contrastos

El far del Fangar

Consell Comarcal
del Baix Ebre

www.baixebre.cat

El Baix Ebre mosaic de Contrastos

PARC NATURAL DEL DELTA DE L'EBRE

El paisatge del Delta es caracteritza pels immensos i omnipresents camps d'arròs que pinten trimestralment aquestes terres amb diferents colors. Els salobrars, les dunes, les platges, els canyissars de les llacunes, les comunitats aquàtiques i el bosc de ribera complementen aquest paisatge tan singular.

Al Delta s'han citat 337 espècies de les prop de les 600 existents a Europa. Entre les espècies faunístiques més importants hi destaquen ocells com el flamenc, la gavina corsa i el picampall, o peixos com el samaruc, el fartet, la bavosa de riu o l'anguila. S'han descrit més de 700 espècies de flora.

Flamencs a la badia del Fangar

La desembocadura de l'Ebre

Dades d'interès:

Ecomuseu del Parc Natural
Dr. Martí Buera, 22 · 43580 Deltebre
Tel. 977489 679
pndeltaebre@gencat.cat
www.gencat.cat/parcs/delta_ebre

www.facebook.com/PNDeltaEbre

PARC NATURAL DELS PORTS

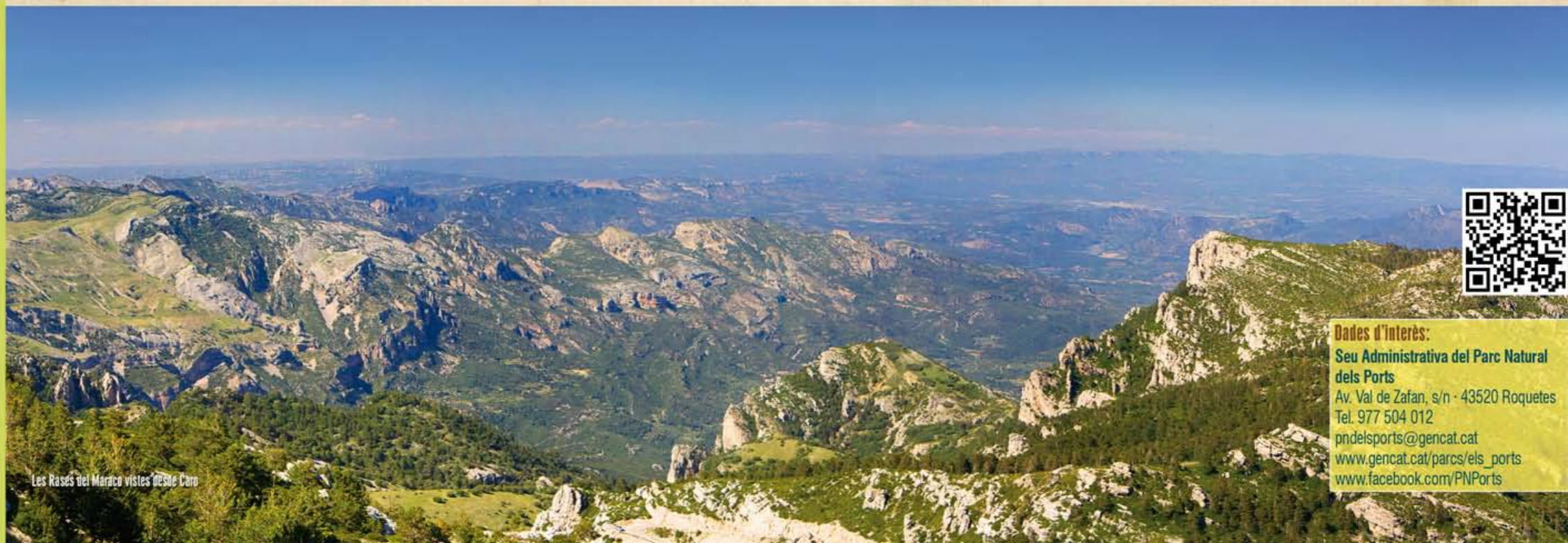

El Parc Natural dels Ports configura una zona de relleu molt complex, de transició entre el sistema Mediterrani Català i el sistema Ibèric. En els Ports hi trobem animals interessants de la fauna catalana, com el voltor (*Gyps fulvus*) o l'àliga calçada (*Aquila pennata*). La cabra salvatge (*Capra pyrenaica subsp. hispanica*), és un dels reductes més importants d'aquesta espècie dins dels Països Catalans.

L'elevada diversitat de plantes i la riquesa d'endemismes fan del massís dels Ports un veritable paradís geobotànic on destaquen espècies com la viola d'aigua (*Pinguicula dertosensis*) o el corniol dels Ports (*Aquilegia pauli*). Especial interès tenen les fagedes, que són les més meridionals de la Península Ibèrica, i s'han protegit mitjançant la Reserva Natural Parcial de les Fagedes dels Ports.

Monument a la cabra salvatge

Les Rasés del Maricó vistes des de Caro

Dades d'interès:

Seu Administrativa del Parc Natural dels Ports
Av. Val de Zafan, s/n · 43520 Roquetes
Tel. 977 504 012
pndelsports@gencat.cat
www.gencat.cat/parcs/els_ports
www.facebook.com/PNPorts

PLATGES I CALES

La costa del Baix Ebre ofereix als turistes que busquen relaxar-se amb el sol una àmplia gama i varietat de platges al llarg de les poblacions costaneres de Deltebre, l'Ampolla, el Perelló i l'Ametlla de Mar.

Grans extensions de platges de sorra fina amb dunes mòbils al llarg de tota la zona del Parc Natural del Delta de l'Ebre que contrasten amb petites cales rocoses amb aigua cristal·lina rodejades de vegetació típica mediterrània.

Cala de l'Illot, l'Ametlla de Mar

Dades d'interès:

Actualment hi ha un total de 9 platges a la comarca amb bandera blava: Pixavaques, l'Alguer, Sant Jordi d'Alfama, cala Forn, platja del Calafató i Club Nàutic a l'Ametlla de Mar, platges de Cap Roig i de les Avellaneres a l'Ampolla i la platja de Riumar a Deltebre.

LA FESTA DEL RENAIXEMENT

La ciutat de Tortosa és el gran escenari que recrea de nou l'arribada del segle XVI on els estendards als carrers, amb la bandera de la Vegueria de Tortosa al capdavant, ens transporten en uns temps de ple esplendor de la ciutat.

Els tortosins engalanen els carrers i les façanes de les cases amb garlandes, estoles i domassos, torxes i espelmes; adornen amb enramades els balcons, finestres i portes; i penjen l'estendard de la ciutat del segle XVI.

Dades d'interès:

Centre d'Interpretació del Renaixement
C/ Sant Domènec, 12
cir@tortosa.cat
www.tortosaturisme.cat

Punt d'informació del Renaixement
(Botiga del Renaixement)
C/ Sant Felip Neri, 1
Tel. 977 440 901
info@festadelrenaixement.cat
www.festadelrenaixement.org
facebook.com/festadelrenaixement

PATRIMONI HISTÒRIC I NATURAL

La comarca del Baix Ebre ha acumulat en el transcurs dels segles magnífiques mostres de diversitat patrimonial.

Des de la Prehistòria, el riu Ebre ha estat un element vertebrador per al territori i clau per a totes les civilitzacions que han arrelat a la Península Ibèrica.

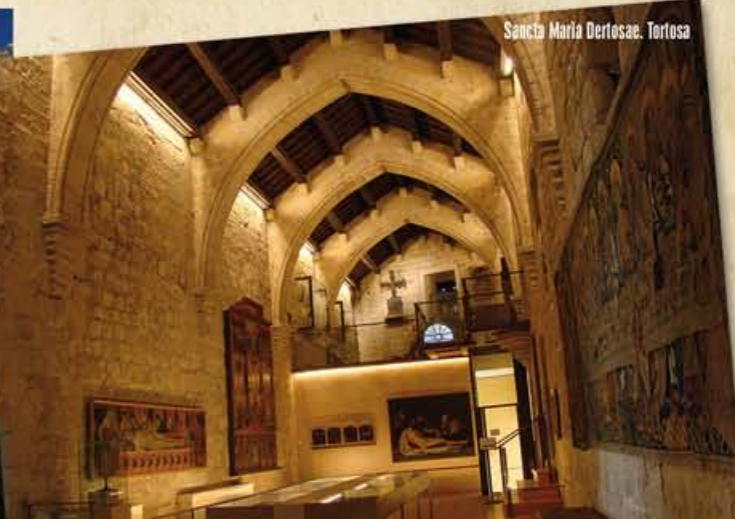
D'aquesta manera, els ibers, els romans i, més tard, els àrabs i els cristians van deixar, a la nostra comarca, una profunda petjada cultural i monumental.

Ermita i torre de l'Aldea

Castell de Sant Jordi d'Alfama, l'Ametlla de Mar

Santa Maria Dertosaae, Tortosa

El Baix Ebre mosaic de Contrastos

LA VIA VERDA DE LA VAL DE ZAFÁN: TRAM DEL BAIX EBRE

Aquesta ruta, que garanteix l'accessibilitat i la universalitat dels usuaris, s'inicia a la capital de la comarca, Tortosa, i travessa les poblacions de Roquetes, Jesús, Aldover, Xerta i Benifallet. A partir d'aquí, continua per la comarca veïna de la Terra Alta fins Alcanyis.

Al km 0 de la Via Verda, ubicat al municipi de Tortosa, i en sentit sud, neix la nova via cicloturista que transcorre per Tortosa, l'Aldea, Deltebre i que travessa entre els diferents camps d'arrossars que caracteritzen la zona fins arribar a la desembocadura del riu Ebre.

ELS CAMINS DE GRAN RECORREGUT

Els camins de gran recorregut també formen part de la idiosincràsia del territori. Així, s'ha de nomenar el GR-92, que voreja la costa de l'Ametlla de Mar, El Perelló i l'Ampolla per endinsar-se cap a les poblacions de Camarles i l'Aldea direcció a la comarca veïna del Montsià.

També el GR-7 i el GR-171 que travessen pel Parc Natural dels Ports, i el GR 99, o camí de l'aigua, que ressegueix el traçat del riu Ebre fins la seva desembocadura. Paral·lelament, la comarca presenta diversos PR, carrils bici pel Parc Natural del Delta de l'Ebre i itineraris a peu pel Parc Natural dels Ports.

RIU EBRE

L'element vertebrador que identifica la nostra comarca per excel·lència és, sense cap dubte, el riu Ebre. Les avantatjoses condicions que ha implicat la presència d'aquest element natural pel que fa a transport, regadiu, recursos naturals i protecció han afavorit l'assentament de nuclis de població des d'èpoques molt remotes i han estat l'autèntic propulsor de l'hàbitat humà al llarg del temps.

Actualment, al riu Ebre es practiquen diversos esports fluvials com el rem, el piragüisme, la pesca esportiva, la navegació amb muleta, entre d'altres.

El pont de Ribera

Dades d'interès:
Consell Comarcal del Baix Ebre
C/Barcelona, 152 – CP 43500 Tortosa
Tel. 977 445 308
www.baixebre.cat
turisme@baixebre.cat
www.viasverdes.com
www.facebook.com/consell.baixebre

GR-92, sender dels penyassegats

Rutes ciclistes pel Parc Natural del Delta de l'Ebre

L'Ebre: un riu per disfrutar

El Baix Ebre mosaic de Contrastos

GASTRONOMIA

CONEIX ELS MUNICIPIS

L'ALDEA

ALDOVER

ALFARA DE CARLES

L'AMETLLA DE MAR

L'AMPOLLA

BENIFALLET

CAMARLES

DELTEBRE

PAÜLS

EL PERELLÓ

ROQUETES

TIVENYS

TORTOSA

XERTA

EMD JESÚS

EMD BÍTEM

EMD CAMPREDÓ

Torre de Burjassènia

Torre de la Candela

L'arròs, producte agrícola tradicional

Àrea de lleure a la zona de l'ermita, del carril bici de Tortosa a Deltebre

Extensió: 35,4 km²

Nombre d'habitants: 4.530

Altura sobre el nivell del mar: 15 m

Ajuntament:

Av. Catalunya, s/n - CP 43896 - Tel. 977 450 012

ajuntament@laldea.org - www.laldea.org

El municipi de l'Aldea està definit per un sistema defensiu basat en torres de guaita i de defensa. D'aquestes se'n conserven quatre: la torre de l'Ermida (s. XII), la torre de la Candela (s.XVI), la torre de Burjassènia documentada al segle XII, juntament amb l'Om de Burjassènia, catalogat com a arbre monumental (de propietat privada), i la torre de Benixarop (s. XIII).

Si visiteu el municipi us recomanem l'església de Santa Maria o ermita de la Mare de Déu de l'Aldea (s.XII). També els vestigis del pas de l'antiga Via Augusta amb el mil·liari de l'ermita que és de l'època de l'emperador Claudi (any 43-44 a d. C).

Per l'Aldea creua el camí cicloturístic natural de Tortosa a Deltebre. Aquest travessa la població passant pel conjunt de l'ermita on, per tal de facilitar el recorregut, hi ha una àrea de lleure, esbarjo i relaxament que compta amb un punt d'aigua potable.

Panoràmica des de la torre de l'Ermida

Torre de l'Aldea i jaciment del castell

Productes dels mestres hortelans de l'Aldea

Arròs, col i fessols, plat típic

Camí de l'ermita

El bosc de ribera d'Aldover

Gastronomia local: arros amb carxofes i caragols

Centre d'Interpretació del Bosc de Ribera i el Neolític

Extensió: 20,09 km²
Nombre d'habitants: 968
Altura sobre el nivell del mar: 17 m
Ajuntament:
Pl. de l'Església, 3 - CP 43591 - Tel. 977 473 202
aj.aldover@altanet.org - www.aldover.oasi.org

Aldover gaudeix del pas del riu pel seu municipi. En aquest sentit, destaca la platja fluvial de l'Ebre, de gran extensió, on sobresurt la bellesa del paisatge del bosc de ribera. A la vora del riu, es troba l'embarcador i el centre d'interpretació del riu Ebre.

Com a indret natural, és rellevant el paratge de les Olles, situat dintre del barranc de la Conca, molt rocós i erosionat. En aquest, i al llarg de tot l'any, es pot veure aigua embassada.

Si visiteu el municipi d'Aldover, us recomanem l'església la Nativitat de Nostra Senyora d'estil neoclàssic, ubicada a la lloma del Tossal, les restes de l'antic calvari.

Vista aèria d'Aldover

Gaudint de la natura navegant pel riu

Activitats didàctiques pel bosc de ribera

Antiga estació de la Via Verda de la Val de Zafán

ALFARA DE CARLES

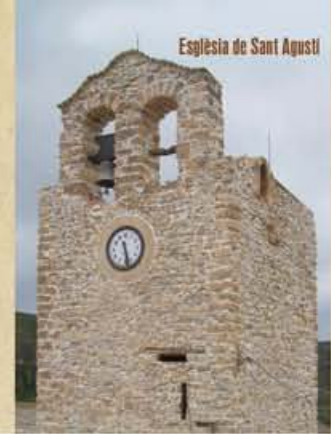
L'ermita de Sant Julià (s. XIII)

Gastronomia local

Ermita de Santa Magdalena

Església de Sant Agustí

Extensió: 63,94 km²

Nombre d'habitants: 399

Altura sobre el nivell del mar: 34 m

Ajuntament:

Carrer Nou, 4 - CP 43528 - Tel. 977 455 005

aj.alfaradecarles@altanet.org - www.alfaracarles.altanet.org

Aquest municipi es troba situat en el marc del Parc Natural dels Ports. En aquest cas, recomanem la visita a les restes de l'església primitiva de Sant Agustí, que es troben a l'actual església parroquial de Sant Agustí. Aquesta, d'estil barroc, fou construïda entre 1776 i 1790.

El paratge del Toscar, a 4 Km del terme, és molt conegut per la frondositat del paisatge, pels nombrosos brolladors d'aigua com la font de l'Ullal, del Toscar o la font del Ferro i les ramaderies de braus. En aquesta zona també es troben les ermites de Santa Lúcia (segle XVIII), Sant Julià (s.XIII) i Santa Magdalena (s.XVIII).

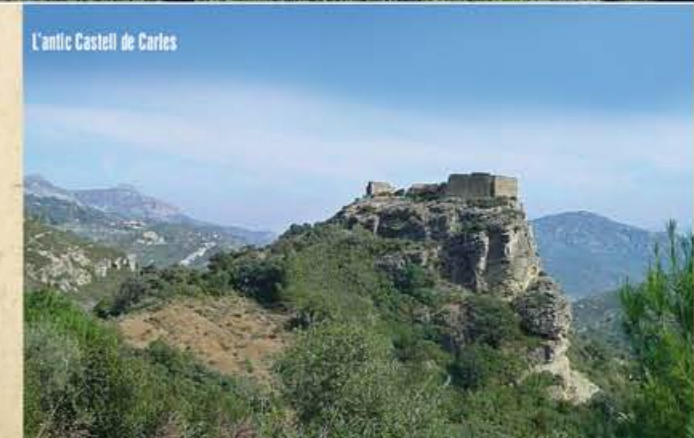
La font del Ferro al Toscar

Font dels Ullals

Font del Bosc Negre

L'antic Castell de Carles

L'AMETLLA DE MAR

Tuna tour de Grup Ballegó

De la mar, el suquet calero

Castell i platja de Sant Jordi d'Alfama

Extensió: 66,91 km²

Nombre d'habitants: 7.688

Altura sobre el nivell del mar: 0 m

Ajuntament:

Sant Joan, 55 - CP 43860 - Tel. 977 456 000

ajuntament@ametllamar.cat - www.ametllamar.cat

Turisme de l'Ametlla de Mar:

Av. Amistat, s/n - Tel. 977 456 477

turisme@ametllamar.cat - www.visitametllademar.com

L'Ametlla de Mar compta amb 16 km de cales i platges rodejades de pinars, penya-segats i zones naturals. En aquest sentit, el municipi combina cales de sorra blanca amb platges de sorra fina. La població disposa d'un total de 6 banderes blaves a les platges de Pixavaques, l'Alguer, Sant Jordi d'Alfama, cala Forn, Calafató i al Club Nàutic de l'Ametlla de Mar.

Més enllà de la costa, l'Ametlla de Mar gaudeix d'altres atractius turístics. D'aquesta manera, i entre d'altres, podem nomenar, com a edifici històric i patrimonial, el castell de Sant Jordi d'Alfama. Aquest va ser construït al segle XIII, destruït al segle XVII i edificat, novament, al segle XVIII.

L'Ametlla de Mar és un municipi pesquer. Així, es recomana visitar la subhasta de peix a la llotja. El peix i marisc fresc capturat per la flota pesquera de la vila es pot degustar als restaurants tot l'any, especialment durant les jornades gastronòmiques de la tonyina roja (maig), del peix blau (juny) i del peix de la Llotja (octubre).

El senderisme, el submarinisme, la pesca, les excursions en barca, caiac, BTT i el Tuna Tour (banyar-se entre tonyines gegants) són algunes de les diferents i altres activitats que es poden desenvolupar a l'Ametlla de Mar.

Cala Forn

Ruta submarina

De l'ofici de la mar

L'AMPOLLA

Platja de sorra de l'Arenal

Pitch & Put

Itinerari per la Bassa de les Olles

Extensió: 34,28 km²
Nombre d'habitants: 3.606
Altura sobre el nivell del mar: entre 0,0 i 27 m
Ajuntament:
Pl. Manel Ferré, 3 - CP 43895 - Tel. 977 460 018
aj.ampolla@altanet.org - www.ampolla.cat
Oficina municipal de Turisme:
Ronda del Mar, 13 - Tel. 977 593 011
info@ampolla.org - www.ampolla.org

La població de l'Ampolla destaca per les nombroses platges de sorra, pedra i cales, així com per la infraestructura turística del municipi. Pel que fa al seu major atractiu, les platges, aquestes es poden diferenciar entre les de sorra i les de pedra. Com a platges de sorra trobem, en distinció de bandera blava, la de les Avellaneres i la platja de Cap-roig.

Platges de pedra: el Baconé, Capellans, o la de l'Arquitecte i, per últim, les petites cales com: cala Maria o la cala de l'Ascaret, entre d'altres.

Us aconsellem una passejada per les rutes de natura que hi ha al municipi: a la bassa de les Olles, llacuna del delta de l'Ebre, hi ha un itinerari interpretatiu per fer a peu o en bicicleta; Els penya-segats que van vestir-se de colors, ruta a peu que va resseguint l'antic camí de Ronda i forma part del GR 92, i els Jardins d'Oliveres, recorregut amb bicicleta de muntanya que transcorre pels camins de l'interior de l'Ampolla, passejant entre oliveres i garrofers.

Avifauna a la bassa de les Olles

Platja de sorra de les Avellaneres

L'ostra del Delta

Passeig marítim

BENIFALLET

Navegant per l'Ebre

Antiga estació de la Via Verda de la Val de Zafán

Poblat ibèric de la Roca Roja

Extensió: 62,61 km²
Nombre d'habitants: 803
Altura sobre el nivell del mar: 19 m
Ajuntament:
Major, 1 - CP 43512 - Tel. 977 462 005
info@benifallet.org - www.benifallet.org
Oficina municipal de Turisme:
Av. Lluís Companys, 3 - Tel. 977 462 249

Sens dubte, el poble de Benifallet és conegut per la bellesa de les seves coves plenes d'història viva. En aquest sentit, es destaquen les Coves de l'Aumidiella. Estan formades per la cova Meravelles, l'Avenc del Sifó, cova E. Marigot, cova del Dos, d'època neolítica, cova de l'Aumidiella Gran i l'avenc del Cataclisme.

Paral·lelament, també cal destacar l'enclavament fenici d'Aldovesta (s.VII a. C.), el poblat ibèric de Castellot de la Roca Roja (s. VI a. C.), la Vila romana del Mas del Cachorro, l'ermita de la Mare de Déu de Dalt o del Calvari (s. XIII), l'edifici del Convent (neogòtic) o l'església parroquial (s.XVII), entre d'altres.

Al terme municipal de Benifallet també trobem la Vall de Cardó, on l'any 1604, l'ordre dels Carmelites Descalços va fundar un monestir al bell mig d'aquest paratge natural. En aquest hi destaquen els nombrosos brolladors d'aigua mineromedicinal. Actualment s'està reconstruint l'antic balneari.

Enclavament fenici d'Aldovesta

Cova Meravelles

Cuina tradicional

Indret incomparable per als esports fluvials

CAMARLES

Torre de Camarles

L'entorn de la torre de Camarles a mitjans del segle XX

Torre de la Granadella

Extensió: 29 km²

Nombre d'habitants: 3.609

Altura sobre el nivell del mar: 8 m

Ajuntament:

Vint, 20 - CP 43894 - Tel. 977 470 007

aj.camarles@altanet.org - www.camarles.cat

Oficina municipal de Turisme:

Trenta-un, s/n - Tel. 977 470 040

turismecamarles@tinet.cat

Si visiteu el municipi de Camarles us aconsellem la torre medieval de la Granadella (s.XIII), de planta quadrada, i l'ermita de Sant Marc. En aquesta hi destaca la capella del s.XVII. Aquest conjunt acull actualment, l'Agrobotiga de la Cambra Arrossera del municipi.

Un altre indret que cal remarcar i que s'erigeix com a símbol de la població és el castell de Camarles. Originàriament d'època àrab, que fou construït novament al segle XII.

El Delta i Camarles al segle XV

El cultiu de l'arros

Les típiques baldanes d'arros

Foto: Cans 8800

Cariàtides fenícies

DELTEBRE

Vol de flamencs a la badia

Productes culinàries de la badia del Fangar

Passeig del riu i el pontó Passador

Extensió: 95 km²
Nombre d'habitants: 12.316
Altura sobre el nivell del mar: 2,6 m
Ajuntament: Pl. 20 de Maig, s/n - CP 43580 - Tel. 977 489 309
 ajuntament@deltebre.cat - www.deltebre.org
Oficina municipal de Turisme: Pl. 20 de Maig, s/n - Tel. 977 489 309
 turisme@deltebre.cat - www.turismedeltebre.com
Ecomuseu del Parc Natural del Delta de l'Ebre: Dr. Martí Buera, 22 -
 Tel. 977 489 679 - pndeltaebre@gencat.cat - www.gencat.cat/parcs

Situat al bell mig del delta de l'Ebre, Deltebre compta amb 13 Km. de tranquil·les platges d'arena fina, un riu navegable i ideal per practicar la pesca, rutes per fer a peu i en bicicleta, etc. Tot això en el marc d'un paisatge que canvia al llarg de l'any a causa del cicle natural de l'arròs, sota un món de singulars tradicions i, sobretot, amb una cuina rica i original.

Us aconsellem una passejada pel passeig fluvial, el Mirador del Moli dels Mirons, la llacuna del Canal Vell, la desembocadura de l'Ebre i el Garxal. Tots ells, llocs on podreu gaudir tranquil·lament de la natura i de l'observació d'aus.

Les platges de Riumar (amb bandera blava), Bassa d'Arena i la Marquesa són grans extensions de sorra fina, d'aspecte desèrtic, en què destaquem la presència de dunes fixes i mòbils, així com els miratges de la Punta del Fangar.

L'Ecomuseu del Parc Natural és el centre de recepció i informació de visitants, on es reproduïxen els principals ecosistemes, les activitats tradicionals i l'arquitectura deltaica. La seva principal funció és introduir els nous visitants en el peculiar món del Delta.

Cal nomenar el camí cicloturístic natural de Tortosa a Deltebre. Aquest travessa la població fins arribar a la desembocadura del riu Ebre. Fet que permet unir el Parc Natural del Delta de l'Ebre i el Parc Natural dels Ports.

Tant al nucli urbà, els seus voltants i al nucli de Riumar trobareu diferents modalitats d'allotjament, com també una sèrie de serveis (guies turístics, centres de pesca, creuers fluvials, lloguers de barques i bicicletes, agrotiques, trens turístics, etc.) i restaurants en els quals podreu assaborir la cuina típica del Delta.

Ruta pel carril bici de Tortosa - Desembocadura

Festival Internacional de Dansa

Arts de pesca tradicionals

Església de Santa Maria

Senderisme des de Paüls als Ports

Ermita de Sant Roc

Extensió: 43,85 km²
Nombre d'habitants: 602
Altura sobre el nivell del mar: 380 m
Ajuntament:
Pl. Major, 3 - CP 43593 - Tel. 977 492 283
aj.pauls@pauls.cat - www.pauls.cat

Municipi inclòs íntegrament en el Parc Natural dels Ports i del qual cal destacar el tipisme dels seus carrers, esglaonats, estrets i costeruts, que serpentejen fins arribar al cim del poble, on trobem l'església de Santa Maria (possiblement s.XIII), d'estil gòtic primerenc, d'una sola nau, d'origen àrab i ubicada dintre del recinte del castell.

Ja als afores del municipi, trobem l'àrea de lleure de Sant Roc, on podem visitar l'ermita de Sant Roc, documentada al segle XVIII, i la font amb setze brolladors. Paüls és una zona rica en aigües soterrànies, fet que permet que hi hagi nombrosos brolladors d'aigua com la font de Montsagre, la font dels Ullals de la Vall, la font de les Glòries o la font del Morellar, entre d'altres.

La gran quantitat d'aigua i el clima, permeten el cultiu de les "cireres", la fruita més coneguda i característica de Paüls.

www.Patrimoni de Turisme de la Diputació de Tarragona / Imatge de l'Ebre

La font dels setze brolladors

Productes gastronòmics de primera qualitat

Àrea recreativa de Sant Roc

Extensió: 100,7 km²

Nombre d'habitants: 3.378

Altura sobre el nivell del mar: 150 m

Ajuntament:

Lluís Companys, 2 - CP 43519 - Tel. 977 490 072

aj.perello@altanet.org - www.elperello.cat

Oficina municipal de Turisme:

Lluís Companys, 2 - Tel. 977 491 021

info@elperelloturisme.com - www.elperelloturisme.com

Amb 4 km de costa, el Perelló compta des de penya-segats fins a platges de pedretes no massificades com Santa Llúcia, Morro de Gos, Cala Buena o el Pont de l'Àliga, i cales de sorra com Cala Moros.

Destaca l'espai protegit de la Serra del Boix-Cardó, amb la silueta del cim de Cabra Feixet, on es troben les pintures rupestres, declarades Patrimoni Mundial de la Humanitat. Com a patrimoni històric, són rellevants les restes del traçat de la Via Augusta, la font romana de "la Cuitora" i la medieval de "la Panavera". Us recomanem un descans a les àrees de lleure de l'Ermida de Sant Cristòfol, la Font de Tita, la bassa d'en Ferrà o l'àrea costanera de la Buena per gaudir del paisatge.

El mirador del Delta

Pintures rupestres de Cabra Feixet

El tipic calmant

Productes gastronòmics: mel i oli

Molí fariner reconstruït

Vista del Perelló

Morro de Cabra Feixet

ROQUETES

Extensió: 136,6 km²
Nombre d'habitants: 8.333
Altura sobre el nivell del mar: 16 m
Ajuntament:
Av. de la diputació, s/n - CP 43520 - Tel. 977 501 511
ajuntament@roquetes.cat - www.roquetes.cat
Oficina de Turisme
turisme@roquetes.cat - www.roquetes.cat/turisme
Centre d'informació del Parc Natural dels Ports:
Av. Val de Zafan, s/n - Tel. 977 504 012
pndelsports@gencat.net - www.gencat.cat/parcs
Observatori de l'Ebre:
Horta Alta, 38 - Tel. 977 500 511
secretaria@obsebre.es - www.obsebre.es

Municipi situat entre el Canal de la dreta de l'Ebre i el Massís dels Ports, el terme de Roquetes disposa d'uns indrets incomparables per als amants de la natura amb un extens terme que abraça bona part del Parc Natural dels Ports. El nucli original de la població es localitza a la zona de la Plaça del Pou i el carrer de la Sèquia, al voltant del qual hi ha les construccions més antigues.

En aquest sentit, destaca l'antic ajuntament (1881), recentment restaurat i convertit en un espai museístic, i el mercat municipal (1892), així com les cases pairals de la Torre d'en Gil i de Traval, la de la Vall del Marquès i la de l'Hort de Cruells.

L'Observatori de l'Ebre (1904), ubicat als afores del municipi, té com a objecte d'estudi els fenòmens físics d'interacció que es produeixen en el sistema sol-terra. Hi ha la possibilitat de fer visites guiades, cursos especialitzats, exposicions i jornada de portes obertes.

A la població de Roquetes es troba la Seu Administrativa del Parc Natural dels Ports.

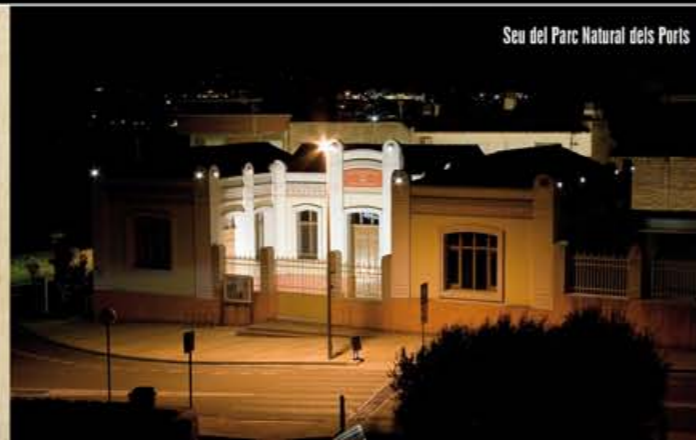
Cabra salvatge

L'observatori de l'Ebre

Brollador al Parc Natural dels Ports

Seu del Parc Natural dels Ports

Els gegants de Roquetes

Dolços tradicionals: les punyetes

TORTOSA

Catedral de Santa Maria

Rebosteria de les tres cultures

Els Reials Col·legis

Extensió: 224,428 km²

Nombre d'habitants: 34.734

Altura sobre el nivell del mar: 12,2 m

Ajuntament: Plaça Espanya, 1 - CP 43500 - Tel. 977 585 800

aj.tortosa@tortosa.cat · www.tortosa.cat

Oficina municipal de Turisme. Museu de Tortosa

Rambla Felip Pedrell, 3 – Tel. 977 449 648

info@tortosaturisme.cat - www.tortosaturisme.cat

Tortosa és la capital del Baix Ebre. Es recomana visitar el castell de la Suda (actual Parador de Turisme), envoltat de cinc baluards (s.XVII i s. XVIII) juntament amb el seu cos amuradat del segle XIV. Per altra banda destaquem la catedral de Santa Maria (s.XIV-XVIII), el monestir de Santa Clara (s.XIII), el monestir de la Puríssima (s.XVII), el convent de Sant Joan (s.XVIII), o el Palau Episcopal (s.XIV), entre d'altres. També cal nombrar els edificis de la Llotja (s.XIV), els palaus Oliver de Boteller, Despuig i Oriol (s.XV), i els més moderns com el Palau Montagut i el Palau Campmany. Menció especial obtenen els Reials Col·legis (s.XVI), considerats com a l'exponent renaixentista més important de Catalunya.

La ciutat de Tortosa aplega una bona representació del Modernisme on sobresurten edificis com l'Escorxador, avui el Museu de la ciutat, o el Mercat Municipal. Els Jardins del Príncep, el Centre d'Interpretació de la Setmana Santa i el del Renaixement, i l'exposició permanent de la Catedral Sancta Maria Dertosa son altres espais museïtzats. Urbanísticament cal subratllar la major part del nucli antic declarat Conjunt Històric-Artístic el 1976, amb traçats medievals.

El pas del riu Ebre per la ciutat marca uns trets fluvials característics d'aquest tipus d'habitat com són el bosc de ribera, les espècies aquàtiques, les platges fluvials, i tots els esports que es desenvolupen al seu entorn. El territori de Tortosa s'endinsa fins al Parc Natural dels Ports, completant així el seu patrimoni natural.

A més de les EMD de Jesús, Bitem i Campredó, també formen part del municipi les poblacions d'els Reguers, situada al peu del massís dels Ports, i Vinallop a la marge dreta del riu Ebre.

Museu de Tortosa

Barranc del Regaixol. Parc Natural dels Ports

Km 0 de la Via Verda

EMD JESÚS

Extensió: 16,36 km²

Nombre d'habitants: 3.900

Altura sobre el nivell del mar: 12 m

EMD Jesús:

Pati de la Immaculada, s/n · CP 43590

Tel. 977 500 735

emd.jesus@altanet.org · www.emdjesus.cat

Si visiteu l'EMD Jesús, us recomanem l'església de Sant Francesc (s.XVIII), la casa-museu d'Enric d'Ossó, situada a la casa Mare de la Companyia de Santa Teresa de Jesús, i la casa museu de Rosa Mª Molas, localitzada a la casa Mare de les Germanes de Nostra Senyora de la Consolació.

A les afores trobem l'ermita de Sant Bernabé o Sant Gregori dels Molins (s.XIV) i els molins del Comte, conjunt moliner medieval de gran interès. També podem veure-hi dues torres de defensa de l'antiga línia de guaita del riu Ebre: la torre del Prior i la torre d'en Corder, documentades al s.XIV, i l'arbre monumental Eucaliptus de Jesús (*Eucalyptus camaldulensis*).

L'eucaliptus monumental

EMD CAMPREDÓ

Nombre d'habitants: 1.230

EMD Campredó:

Carrer Escardo Valls, s/n · CP 43897

Tel. 977 597 050

email: campredo@tortosa.cat · -www.campredo.altanet.org

Situat al costat del riu Ebre entre Tortosa i Amposta, l'EMD Campredó gaudeix d'un interessant patrimoni històric format per les sitges Can Despax i de Soldevila, les tombes antropomorfes del Rodeo, la làpida funerària "Julia Nymphidia", les Coves d'en Guillem, les restes de la torre de Soldevila, les runes de l'ermita del Bon Viatge, el molí del Pom, l'ermita de Solicrú, la Llotja o Casa del Prat, i la torre d'Ayuso o de Font de Quinto. Alhora també podem destacar el cultiu del cítric i de l'oliva, i la producció d'oli.

La rehabilitada torre de Font de Quinto

EMD BÍTEM

Nombre d'habitants: 1.209

EMD Bitem:

Travessia Jacint Verdaguer, 23, s/n · CP 43510

Tel. 977 596 509

bitem@tortosa.cat · www.clementinadebitem.cat

Ubicat a l'esquerra de l'Ebre, a 5km de Tortosa, el 1154 el comte de Barcelona Ramon Berenguer IV va donar Bitem a Cofre, el primer bisbe de la Tortosa conquerida. De l'EMD destaquem l'edifici del mas de Bisbe, antiga residència episcopal, la Masada d'en Gassol, la torre de la Meria (s. XIV), el plataner de Bitem, arbre monumental de Catalunya, la creu del Terme de Bitem (s.XV), el Mas del Marqués d'Alós (s.XVI), Mas de Miravall (s.XIX), l'Illa d'Audi, al bell mig del riu Ebre, les restes del jaciment ibèric de les Planetes i vil·la romana de Barrugat.

Destaca també el cultiu de la clementina, fruit del clementiner (*Citrus sinensis*), que es caracteritza per no tenir pinyols (és un híbrid estèril), per la seva pell prima, fàcil de pelar, i pel seu gust agre dolç.

Masada d'en Gassol

Extensió: 59,6 km²
Nombre d'habitants: 914
Altura sobre el nivell del mar: 13 m
Ajuntament:
Abadia, 10 - CP 43511 - Tel. 977 496 233
aj.tivenys@altanet.org - www.tivenys.altanet.org

Situat al marge esquerre del riu Ebre, un dels punts més emblemàtics del municipi és l'Assut: compartit entre les poblacions de Tivenys i Xerta. L'assut, ubicat al bell mig del riu Ebre i construït al segle XV, és característic per la seva majestuositat. És una obra d'enginyeria de tradició àrab, d'uns 370 m de llargada i 7 m d'alçada que es va construir amb la finalitat de captar aigua per als dos canals de reg.

Si visiteu el terme de Tivenys us recomanem l'església de Sant Miquel (1793), d'estil de transició entre el barroc i el neoclàssic, de tres naus. Aquest municipi també es força conegut pels treballs de fabricació artesanal amb terrissa, cuir i boix.

El parc municipal és un dels llocs més pintorescs per la seva ubicació a la vora de l'Ebre. Us recomanem la visita la poblat ibèric, amb una torre-muralla, i al Centre d'Interpretació de la Pesca al Riu. En aquest es mostren les diferents arts de pesca al llarg dels darrers cent anys.

Ja als afores de Tivenys, trobem l'ermita del Carme, documentada des de 1760, la seva advocació respon a la dels eremites de l'Ordre dels Carmelites Descalços de Cardó.

Terrissa típica de Tivenys

Centre d'Interpretació de les Arts de Pesca

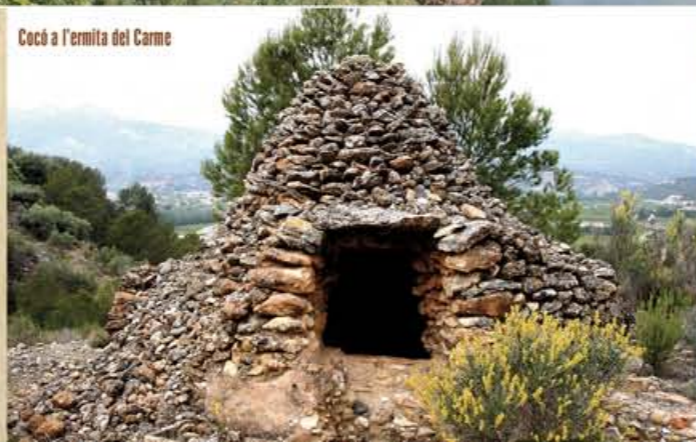
L'església de Sant Miquel

L'assut i l'inici del canal de l'esquerra

Cocó a l'ermita del Carme

Cuina tradicional: carns a la brasa i dolços casolans

Tivenys a principis del segle XX

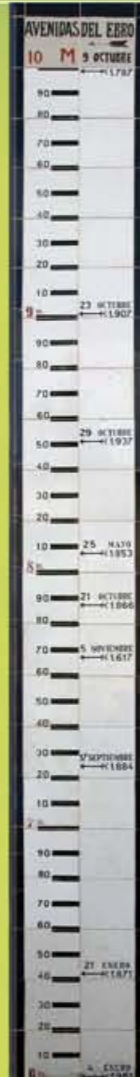

Extensió: 32,55 km²
Nombre d'habitants: 1.277
Altura sobre el nivell del mar: 12 m
Ajuntament:
Plaça major, 13 - CP 43592 - Tel. 977 473 005
aj.xerta@altanet.org - www.xerta.cat

Municipi situat en un pronunciat meandre al marge dret de l'Ebre. Us recomanem la visita a l'església de l'Assumpció (s.XVI-XVII), de la qual destaca el campanar neoromànic (s.XX), coronat amb 4 gossos que senyalen els punts cardinals i un paral·lamps modernista; i els exteriors de diverses cases senyoriales com són: casa Ceremines (restaurada i convertida en hotel), restes de la casa i l'oratori dels Sentis, casa Ravanals, vil·la Retiro (convertit en hotel de luxe), casa Navarro i casa Pau. També cal visitar la façana fluvial de la vila composta pel parc de l'Era, l'embarcador, la Peixera i el passeig del riu. D'altra banda, a l'antiga estació –per on passa la via verda- hi ha ubicat el Centre d'Interpretació de Xerta.

A les afores del municipi, destaca l'Assut de Xerta i l'antic molí fariner (s.XVI) i uns metres riu avall, la resclosa fluvial.

Les terres que caracteritzen l'horta xertolina, regades per les aigües de les fonts -que corren des de la muntanya fins a la vila- i per l'aigua del riu Ebre, contribueixen a conrear una varietat de taronges i de mandarines d'un sabor sublim.

Linnògraf

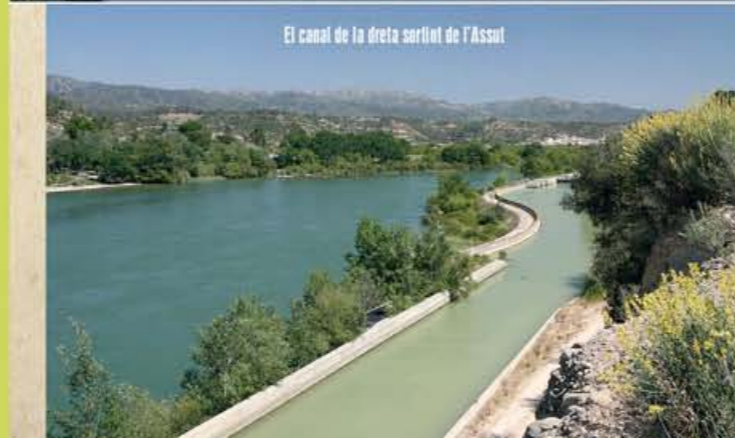
L'antiga estació transformada en centre d'interpretació

Dolços tradicionals

L'assut

El canal de la dreta sortint de l'Assut

Cítrics i la fogaseta, plat típic del diumenge de pasqua

Església de l'Assumpció i Sant Martí